

วิชา กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งภาค ๑

วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๙

การบรรยายครั้งที่ ๙

อาจารย์ธีรทัตย์ เจริญวงศ์

เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

การดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ (ต่อ)

กรณีที่ว่าทั้งสองคดีมีประเด็นแห่งคดีเป็นอย่างเดียวกัน

ฎ.๖๓๓/๒๕๓๔ คดีก่อนจำเลยฟ้องขับไล่โจทก์ออกจากที่ดินอ้างว่าโจทก์เช่าที่ดินของจำเลยกับผู้อื่นตามสัญญาเช่า ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าโจทก์ได้เช่าที่ดินตามสัญญาเช่าพิพากษาให้ขับไล่โจทก์ หมายความว่าศาลชั้นต้นได้วินิจฉัยแล้วว่าโจทก์อยู่ในที่ดินตามฟ้องโดยอาศัยสัญญาเช่าและไม่มีสิทธิครอบครอง โจทก์มาฟ้องคดีนี้ขอให้พิพากษาว่าโจทก์เป็นเจ้าของผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินและสัญญาเช่าคดีก่อนเป็นโมฆะ เท่ากับโจทก์ขอให้ศาลมีคำพิพากษาในประเด็นที่ได้วินิจฉัยชี้ขาดไปแล้วในคดีก่อนซึ่งกำลังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ การฟ้องคดีนี้ของโจทก์จึงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำตาม ป.วิ.พ. ม. ๑๔๔

ฎ.๘๔๒๓/๒๕๖๓ โจทก์และจำเลยต่างเป็นโจทก์ฟ้องเรียกให้อีกฝ่ายหนึ่งรับผิดชอบโดยอาศัยเงื่อนไขในข้อสัญญาการใช้น้ำประปาฉบับเดียวกันและอ้างถึงสาเหตุอันเกิดจากความชำรุดบกพร่องของมาตรวัดน้ำเครื่องเดียวกัน เมื่อคดีทั้งสองมีประเด็นโต้เถียงอย่างเดียวกันว่ามาตรวัดน้ำชำรุดหรือทำงานผิดปกติตั้งแต่เมื่อใด ในข้อนี้ ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ วินิจฉัยแล้วว่ามาตรวัดน้ำชำรุดหรือทำงานผิดปกติในวันที่จำเลยได้เปลี่ยนมาตรวัดน้ำใหม่ให้แก่โจทก์ จึงถือว่าคดีทั้งสองมีประเด็นต้องวินิจฉัยโดยอาศัยเหตุอย่างเดียวกัน ต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. ม.๑๔๔

กรณีที่ไม่ถือว่าทั้งสองคดีมีประเด็นแห่งคดีเป็นอย่างเดียวกัน

ประเด็นครั้งแรกเป็นเรื่องผู้ร้องเหมาะสมที่จะเป็นผจก.มรดกหรือไม่ ไม่มีประเด็นว่าพินัยกรรมชอบหรือไม่ ประเด็นครั้งหลังเป็นเรื่องสมควรถอดถอนผู้ร้องจากการเป็นผู้จัดการมรดกหรือไม่ ประเด็นข้อพิพาทแตกต่างกัน ไม่เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ

ฎ.๒๐๔๖/๒๕๕๘ การดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำไม่ชอบด้วย ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๔ หรือไม่ เป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวข้องด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้ผู้ร้องไม่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วในชั้นอุทธรณ์ก็มีสิทธิยกขึ้นอ้างในชั้นฎีกาได้ การพิจารณาคำร้องขอของผู้ร้องครั้งแรกในศาลชั้นต้นผู้คัดค้านมิได้เป็นคู่ความในคดี ประเด็นการวินิจฉัยของศาลชั้นต้นครั้งแรกเป็นเรื่องผู้ร้องเหมาะสมที่จะเป็นผู้จัดการมรดกหรือไม่เท่านั้น ไม่มีประเด็นว่าพินัยกรรมชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ส่วนประเด็นครั้งหลังเป็นเรื่องสมควรถอดถอนผู้ร้องจากการเป็นผู้จัดการมรดกหรือไม่ ทั้งตาม ป.พ.พ.มาตรา ๑๗๒๗ กำหนดว่า เมื่อมีเหตุอันสมควร ศาลมีอำนาจถอนผู้จัดการมรดกเสียได้ เมื่อผู้คัดค้านร้องขอให้ถอนผู้ร้องจากการเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายอ้างว่าพินัยกรรมปลอม แต่ผู้ร้องคัดค้านคำร้องขอของผู้คัดค้าน ดังนี้ คำร้องขอของผู้คัดค้านและคำคัดค้านของผู้ร้องจึงเป็นคำคู่ความที่จะก่อให้เกิดเป็นประเด็นข้อพิพาทซึ่งแตกต่างกัน จึงถือไม่ได้ว่าศาลชั้นต้นได้ดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๔

คดีแรกฟ้องขอให้เพิกถอนการฉ้อฉลให้โอนที่ดินคืนโจทก์ คดีหลังฟ้องเพื่อให้เป็นไปตามผลของคำพิพากษาคดีก่อนซึ่งไม่อาจบังคับคดีได้เนื่องจากจำเลยโอนที่ดินให้บุคคลภายนอกไปแล้ว ไม่เป็นฟ้องซ้ำ

ฎ.๓๙๒/๒๕๖๑ คดีก่อนโจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนการฉ้อฉลที่ดินของ น. ที่โอนให้แก่จำเลยที่ ๑ ทำให้โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ของ น. เสียเปรียบ ผลของคำพิพากษาทำให้การโอนที่ดินระหว่าง น. และจำเลยที่ ๑ ต้องถูกเพิกถอน และ น. ต้องโอนที่ดินให้แก่โจทก์ตามสัญญาจะซื้อจะขายเดิม ส่วนคดีนี้โจทก์ฟ้องเพื่อให้เป็นไปตามผลของคำพิพากษาคดีก่อนซึ่งโจทก์ไม่อาจที่จะบังคับคดีในคดีก่อนได้เนื่องจากจำเลยที่ ๑ โอนที่ดินให้จำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกไปแล้ว คดีนี้จึงไม่ใช่เป็นการฟ้องคดีเพื่อให้เพิกถอนการฉ้อฉล แต่เป็นการฟ้องคดีเพื่อให้เพิกถอนการโอนที่ดินโดยมิชอบ เพราะจำเลยที่ ๒ รับโอนที่ดินจากจำเลยที่ ๑ โดยจำเลยที่ ๑ ไม่มีอำนาจโอนให้จำเลยที่ ๒

คดีเดิมโจทก์ฟ้อง น. และจำเลยที่ ๑ ให้เพิกถอนการโอนที่ดินที่ น. โอนให้จำเลยที่ ๑ อันเป็นการฉ้อฉลทำให้โจทก์เสียเปรียบ คดีนี้โจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ซึ่งไม่ใช่คู่ความเดียวกันกับคดีเดิมทั้งหมด และเป็นการฟ้องขอเพิกถอนการโอนที่ดินที่จำเลยที่ ๑ โอนให้จำเลยที่ ๒ เป็นการโอนคนละรายกัน และประเด็นแห่งคดีไม่ใช่เรื่องเดียวกันเพราะคดีเดิมมีประเด็นว่า น. โอนที่ดินให้จำเลยที่ ๑ เป็นการฉ้อฉลโจทก์หรือไม่ ส่วนคดีนี้มีประเด็นว่าจำเลยที่ ๑ มีอำนาจโอนที่ดินให้จำเลยที่ ๒ หรือไม่ คดีนี้จึงไม่ใช่ฟ้องซ้ำกับคดีเดิม

ฟ้องเพื่อขอให้บังคับตามสิทธิที่เกิดจากผลของคำพิพากษาที่ถึงที่สุดในคดีก่อน ไม่เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ

ฎ.๖๓๗/๒๕๖๗ คดีนี้กับคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ ๕๐๒/๒๕๖๐ ของศาลชั้นต้นมีประเด็นข้อพิพาทอย่างเดียวกันว่าโจทก์หรือ

จำเลยที่ ๑ เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ ๔๕๗๐ ที่พิพาทและบ้านเลขที่ ๕ ที่ปลูกอยู่บนที่ดิน ซึ่งคดีแพ่งหมายเลขแดง

ที่ ๕๐๒/๒๕๖๐ ของศาลชั้นต้น ศาลฎีกามีคำพิพากษาถึงที่สุดโดยวินิจฉัยชี้ขาดว่าที่ดินพิพาทและบ้านเลขที่ ๕ เป็นของโจทก์ ผลของ

คำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวย่อมผูกพันโจทก์และจำเลยที่ ๑ ตาม ป.วิ.พ.มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง มิให้โต้เถียงกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาท

ในคดีนี้อีก แต่คดีนี้มีได้เสร็จไปเพียงประเด็นข้างต้น หากยังมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยต่อไปว่าโจทก์มีอำนาจฟ้องขับไล่จำเลยที่ ๑ ออก

จากที่ดินพิพาทและบ้านเลขที่ ๕ กับเรียกค่าเสียหายได้หรือไม่ เพียงใด การที่โจทก์นำคดีมาฟ้องอ้างว่าจำเลยที่ ๑ ทำละเมิดโดยมีคำ

ขอให้บังคับจำเลยที่ ๑ ขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากบ้านเลขที่ ๕ กับให้ชดใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์ จึงเป็นการฟ้องเพื่อ

ขอให้บังคับตามสิทธิของโจทก์ที่เกิดจากผลของคำพิพากษาศาลฎีกาในคดีก่อน โจทก์จึงมีสิทธิฟ้องจำเลยที่ ๑ เป็นคดีนี้ได้ ไม่เป็นการ

ดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ

ฟ้องขับไล่โดยอาศัยผลจากคำพิพากษาศาลสูงที่วินิจฉัยประเด็นกรรมสิทธิ์อันถึงที่สุดแล้ว ไม่เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ

ฎ.๔๗๑/๒๕๖๔ คดีก่อนโจทก์บรรยายฟ้องว่าจำเลยกับพวกร่วมกันกระทำความผิดต่อกฎหมายอาญาด้วยการใช้อุปกรณ์งัดประตู

รั้วบ้านและประตูบ้านของโจทก์และบุกรุกเข้าไปครอบครองบ้านของโจทก์โดยละเมิดทำให้โจทก์เสียหาย ขอให้จำเลยกับพวกชดใช้

ค่าเสียหายให้โจทก์ ข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาจากจำเลยกระทำผิดต่อกฎหมายอาญาเป็นละเมิดต่อโจทก์ และขณะโจทก์

ยื่นฟ้องคดีก่อนนั้นโจทก์ยังไม่ได้เป็นเจ้าของบ้านและที่ดินพิพาท เนื่องจากยังเป็นประเด็นที่ศาลชั้นต้นกำลังพิจารณาอยู่ในคดีหมายเลข

ดำที่ ๘๘๒๒/๒๕๔๘ว่าโจทก์หรือจำเลยเป็นเจ้าของบ้านและที่ดินพิพาท ส่วนการที่โจทก์ในคดีนี้ฟ้องว่าโจทก์เป็นเจ้าของบ้านและที่ดิน

พิพาทตามที่ศาลฎีกาได้พิพากษาชี้ขาดมาในคดีหมายเลขดำที่ ๘๘๒๒/๒๕๔๘แล้ว จำเลยเข้ามาอยู่ในบ้านพิพาทโดยไม่มีสิทธิขอให้ขับไล่

จำเลยและบริวารออกไป ข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาที่โจทก์ฟ้องในคดีนี้มาจากโจทก์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทตามที่ศาล

ฎีกาได้พิพากษาชี้ขาดมา โจทก์ไม่ประสงค์ให้จำเลยและบริวารอยู่ในบ้านและที่ดินของโจทก์อีกต่อไป ดังนั้นการดำเนินกระบวนการพิจารณา

คดีนี้ จึงไม่ใช่การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีซ้ำ

คดีก่อนถูกฟ้องเรื่องทางภาระจำยอม คดีหลังใช้สิทธิในฐานะเจ้าของกรรมสิทธิ์ฟ้องบังคับให้ส่งมอบที่ดินคืนและเรียกค่าเสียหาย เป็นคนละประเด็น ไม่เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ

ฎ.๖๗๙/๒๕๖๓ แม้คดีก่อนของศาลชั้นต้นที่จำเลยคดีนี้เป็นโจทก์ฟ้องโจทก์ทั้งสามคดีนี้เป็นจำเลยโจทก์ทั้งสามให้การว่าการกระทำ

ของจำเลยในคดีนี้เป็นการละเมิดต่อโจทก์ทั้งสามก็ตาม แต่ศาลชั้นต้นในคดีก่อนกำหนดประเด็นข้อพิพาทประเด็นเดียวว่าทางพิพาท

เป็นภาระจำยอมหรือไม่ คดีนี้โจทก์ทั้งสามฟ้องจำเลยว่าการที่จำเลยเข้าไปใช้ประโยชน์ในทางพิพาทเป็นการละเมิดต่อสิทธิของโจทก์

ซึ่งเป็นเจ้าของทางพิพาท ข้ออ้างอันเป็นหลักแห่งข้อหาของโจทก์ทั้งสามเป็นเรื่องของการใช้สิทธิในฐานะเจ้าของกรรมสิทธิ์ ทั้งขอให้

บังคับจำเลยส่งมอบที่ดินพิพาทคืนโจทก์กับชำระค่าเสียหายพร้อมดอกเบี้ย ประเด็นที่ศาลต้องวินิจฉัยในคดีนี้คือเรื่องละเมิด เป็นคนละ

ประเด็นกับประเด็นข้อพิพาทในคดีก่อนเรื่องทางพิพาทเป็นทางภาระจำยอมหรือไม่ หากใช่เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำตามมาตรา

๑๔๔ ไม่

ผู้ขายฝากฟ้องผู้รับซื้อฝากและผู้รับโอนว่านิติกรรมขายฝากเป็นนิติกรรมอำพราง ศาลวินิจฉัยว่าไม่ใช่นิติกรรมอำพราง คดีนี้ผู้รับโอนฟ้องขับไล่ผู้ขายฝากและเรียกค่าเสียหายเป็นการใช้สิทธิในฐานะเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ เป็นคนละประเด็น

ฎ.๑๑๙๑/๒๕๖๓ คดีนี้ก่อนจำเลยทั้งสองเป็นโจทก์ฟ้องโจทก์และ ส. เป็นจำเลย มีประเด็นแห่งคดีว่าสัญญาขายฝากที่ดินพิพาท

เป็นนิติกรรมอำพรางการกู้ยืมเงินระหว่างจำเลยทั้งสองกับ ส. หรือไม่ ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าสัญญาขายฝากที่ดินพิพาทมิใช่นิติกรรมอำพราง

การกู้ยืมเงินระหว่างจำเลยทั้งสองกับ ส. ที่ดินพิพาทตกเป็นของ ส. ตั้งแต่วันรับซื้อฝาก เมื่อจำเลยทั้งสองไม่ไถ่ถอนคืนภายในกำหนด ส. มี

สิทธิขายให้แก่โจทก์ซึ่งเป็นจำเลยที่ ๒ ในคดีก่อนได้ อันเป็นการวินิจฉัยในเรื่องความสมบูรณ์ของนิติกรรมการขายฝากที่จำเลยทั้งสองใน

คดีนี้ทำกับ ส. คดีนี้โจทก์ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทตามสัญญาซื้อขายที่ทำกับ ส. ฟ้องขอให้ขับไล่จำเลยทั้งสองและเรียกค่าเสียหาย

อันเป็นการใช้สิทธิในฐานะเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาท โดยมีประเด็นแห่งคดีว่าจำเลยทั้งสองอยู่ในที่ดินพิพาทโดยละเมิดหรือไม่

และจำเลยทั้งสองต้องรับผิดชอบชำระค่าเสียหายแก่โจทก์หรือไม่ เพียงใด ซึ่งเป็นคนละประเด็นกับคดีก่อน ไม่เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณา

ซ้ำตาม มาตรา ๑๔๔

หนี้ประเภทต่างรายกันไม่เกี่ยวข้องกัน แม้ทรัพย์จำนองเป็นที่ดินแปลงเดียวกัน ความรับผิดคดีก่อนและคดีนี้แยกต่างหากจากกัน ไม่เป็นฟ้องชำระหรือดำเนินกระบวนการพิจารณาชำระ

ฎ.๓๗๖๙/๒๕๖๔ คดีก่อนโจทก์ฟ้องว่าจำเลยทำสัญญาจำนองที่ดินพิพาทเพื่อเป็นประกันหนี้ที่กู้เงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท จาก

โจทก์ คดีนี้โจทก์ฟ้องว่าจำเลยทำสัญญาจำนองที่ดินพิพาทเพื่อเป็นประกันหนี้ที่จำเลยกู้เงิน ๑,๓๐๐,๐๐๐ บาท จากโจทก์ เป็นการฟ้อง

เรียกหนี้เงินกู้อันเป็นหนี้ประเภทและการจำนองอันเป็นหนี้อุปกรรมเพื่อเป็นประกันหนี้ประเภทต่างรายกัน ไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกัน

เลย แม้ทรัพย์จำนองจะเป็นที่ดินพิพาทแปลงเดียวกันก็ตาม ความรับผิดของคดีก่อนและคดีนี้ต่างแยกต่างหากจากกัน ฟ้องโจทก์ไม่เป็น

ฟ้องชำระหรือดำเนินกระบวนการพิจารณาชำระกับคดีก่อน

การดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำในคดีไม่มีข้อพิพาท

คดีมีข้อพิพาทที่ศาลมีคำวินิจฉัยแล้วว่าที่ดินเป็นของฝ่ายหนึ่ง อีกฝ่ายหนึ่งมาร้องขอแสดงกรรมสิทธิ์โดยการครอบครอง
ปรปักษ์ในที่ดินแปลงเดิมเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ

ฎ.๕๔๐๓/๒๕๖๔ (ป) ผู้คัดค้านเคยฟ้องขับไล่ผู้ร้องออกจากที่ดินอ้างว่าที่ดินเป็นของผู้คัดค้าน ผู้ร้องเป็นจำเลยให้การว่าที่ดินเป็น

ของผู้ร้อง ศาลกำหนดประเด็นข้อพิพาทว่าที่ดินเป็นของโจทก์หรือจำเลย (ผู้คัดค้านหรือผู้ร้อง) คดีดังกล่าวศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว

ว่าที่ดินเป็นของโจทก์หรือผู้คัดค้าน ผู้ร้องมายื่นคำร้องขอคดีนี้ว่าได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินโดยการครอบครองปรปักษ์ เท่ากับเป็นการอ้าง

ว่าผู้ร้องเป็นเจ้าของที่ดินนั่นเอง คดีนี้จึงมีประเด็นเดียวกับคดีก่อนว่าที่ดินเป็นของผู้ร้องหรือผู้คัดค้าน คำพิพากษาคดีก่อนย่อมผูกพันผู้

ร้องซึ่งเป็นคู่ความคดีนี้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง ผู้ร้องมายื่นคำร้องขอเป็นคดีนี้อีก จึงเป็นการขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือ

คำสั่งในประเด็นที่ได้วินิจฉัยไปแล้ว การยื่นคำร้องขอในคดีนี้ของผู้ร้องจึงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำต้องห้ามตามมาตรา ๑๔๔

การดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๔ นำไปใช้ในคดีอาญาด้วย

ฎ.๓๖๔๖/๒๕๖๕ จำเลยยื่นคำร้องขอให้ส่งความเห็นเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยกรณีบทบัญญัติแห่ง กม. ขัดต่อรัฐธรรมนูญโดยมีข้ออ้างและคำขออย่างเดียวกันมาพร้อมกับฎีกาซึ่งศาลฎีกาได้มีคำสั่งไปแล้ว การที่จำเลยยังคงฎีกาในประเด็นดังกล่าวโดยขอให้ศาลฎีกาส่งความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยและรอการพิพากษาคดีไว้ จึงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ ต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๔ ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย

ฎ.๓๓๓๒/๒๕๖๕ ข้อเท็จจริงในเรื่องไม้พะยูนของกลาง จำเลยที่ ๑ เคยยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง แต่ผู้พิพากษาที่จำเลยที่ ๑ ร้องขอไม่อนุญาตให้จำเลยที่ ๑ ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง และศาลฎีกามีคำสั่งให้ยกคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของจำเลยที่ ๑ การที่จำเลยที่ ๑ ยื่นคำร้องขอให้ศาลไต่สวนเพื่อพิสูจน์ว่าไม้พะยูนของกลางเป็นไม้ที่ขึ้นในที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองโดยเจตนาที่จะให้มีการรับฟังข้อเท็จจริงใหม่ว่าไม้พะยูนของกลางเป็นไม้ที่ขึ้นในที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองของผู้อื่นทำนองเดียวกับ การขออนุญาตฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ถือได้ว่าเป็นการยื่นคำร้องในประเด็นเดียวกันกับที่ศาลได้วินิจฉัยไปแล้ว ย่อมเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่ง ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕ ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับคำร้องของจำเลยที่ ๑ มาเป็นการไม่ชอบ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย

ศาลยกคำร้องขอคืนของกลางเพราะไม่มีพยานมาสืบถือว่ามีคำวินิจฉัยชี้ขาดคดีแล้ว ยื่นคำร้องขอคืนของกลางใหม่อ้างเหตุเดิม เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ

ฎ.๔๐๘๔/๒๕๖๒ ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ ให้ยกคำร้องขอคืนของกลาง โดยให้เหตุผลว่าไม่มีพยานมาสืบตามคำร้อง เป็นกรณีที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ ได้มีคำวินิจฉัยชี้ขาดคดีแล้ว การที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอคืนของกลางในคดีนี้อีกครั้งโดยอ้างเหตุว่าผู้ร้องมิได้รู้เห็นเป็นใจหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดของจำเลย ซึ่งเป็นการอ้างเหตุอย่างเดียวกับคำร้องฉบับแรกซึ่งศาลอุทธรณ์ภาค ๒ มีคำพิพากษายกคำร้องไปแล้ว เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาอันเกี่ยวกับคดีหรือประเด็นที่ได้วินิจฉัยชี้ขาดแล้ว ต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่ง ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕

๑.๓ ศาลได้มีคำวินิจฉัยชี้ขาดในคดีหนึ่งแล้ว

กรณีที่ศาลยังไม่ได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดคดีหรือประเด็นข้อใดแห่งคดี

คดีแรกฟ้องหย่าและขอแบ่งสินสมรส ศาลยกฟ้องเพราะไม่มีเหตุหย่า คดีหลังฟ้องขอให้แยกสินสมรสและให้ชำระค่าอุปการะเลี้ยงดู แม้ทรัพย์ตามฟ้องเป็นทรัพย์เดียวกัน แต่คดีก่อนศาลยังไม่ได้วินิจฉัยว่าทรัพย์ใดเป็นสินสมรสต้องแบ่ง คดีหลังไม่เป็นฟ้องซ้ำหรือดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำกับคดีแรก

ฎ.๒๘๕๔/๒๕๖๑ คดีก่อนโจทก์ฟ้องขอให้โจทก์และจำเลยหย่ากันและแบ่งสินสมรส ประเด็นในคดีก่อนมีว่ามีเหตุหย่าหรือไม่ หากศาลพิพากษาให้หย่าจึงจะมีการแบ่งสินสมรสกันว่ามีทรัพย์สินใดที่เป็นสินสมรส เมื่อศาลพิพากษายกฟ้องเนื่องจากไม่มีเหตุหย่าจึงไม่ได้วินิจฉัยว่าทรัพย์สินใดเป็นสินสมรสที่ต้องแบ่ง คดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้แยกสินสมรสและให้จำเลยชำระค่าอุปการะเลี้ยงดู ประเด็นแห่งคดีมีว่ามีเหตุให้แยกสินสมรสหรือไม่ จำเลยต้องชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูหรือไม่ และสินสมรสที่ต้องแยกได้แก่ทรัพย์สินใด ประเด็นแห่งคดีนี้และประเด็นแห่งคดีก่อนต่างกัน แม้ทรัพย์สินที่อ้างตามฟ้องคดีนี้จะเป็นทรัพย์สินตามฟ้องกับคดีก่อน แต่คดีก่อนศาลยังไม่ได้วินิจฉัยว่าทรัพย์สินใดเป็นสินสมรสต้องแบ่ง ดังนี้ ถือไม่ได้ว่าโจทก์ฟ้องคดีนี้เกี่ยวกับสินสมรสเป็นประเด็นที่ได้วินิจฉัยโดยอาศัยเหตุอย่างเดียวกันกับคดีก่อน ฟ้องโจทก์คดีนี้ไม่เป็นฟ้องซ้ำหรือดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำกับคดีก่อน

ศาลพิพากษายกฟ้องเพราะยังไม่ถูกโต้แย้งสิทธิ ไม่ถือว่าวินิจฉัยเนื้อหาในประเด็นแห่งคดี

ฎ.๘๒๗๕/๒๕๕๑ เดิมโจทก์และ ฎ. ฟ้องจำเลยในมูลละเมิดเรียกค่าเสียหายที่โจทก์และ ฎ. ต้องเสียค่าจ้างทนายความและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีรวมทั้งค่าเสียหายที่ต้องเสื่อมเสียชื่อเสียงขาดความเชื่อถือในการประกอบอาชีพจากการที่ถูกจำเลยฟ้อง ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่ากรณียังไม่ถือว่าโจทก์และ ฎ. ถูกโต้แย้งสิทธิจากจำเลยในอันที่จะทำให้โจทก์และ ฎ. ใช้สิทธิทางศาลได้ โจทก์และ ฎ. ไม่มีอำนาจฟ้อง พิพากษายกฟ้องตาม ป.วิ.พ.มาตรา ๕๕ เป็นกรณีศาลยกฟ้องเพราะเหตุที่ยังมิได้วินิจฉัยเนื้อหาในประเด็นแห่งคดี ฟ้องโจทก์คดีนี้ไม่เป็นฟ้องซ้ำและดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำตามมาตรา ๑๔๘ และมาตรา ๑๔๔

คดีที่ยื่นฟ้องไว้ก่อนอาจเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำกับคดีที่ยื่นฟ้องครั้งหลังที่ศาลมีคำพิพากษาก่อนได้

ฎ.๑๕/๒๕๓๘ หลังจากโจทก์ได้ฟ้องจำเลยทั้งสองคดีนี้แล้วคดีอยู่ระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้นโจทก์ถูกจำเลยทั้งสองฟ้องให้

ขับไล่ออกจากที่ดินเดียวกัน โจทก์ซึ่งเป็นจำเลยให้การต่อสู้โดยอ้างเหตุอย่างเดียวกับข้ออ้างตามคำบรรยายฟ้องของตนในคดีนี้ ต่อมาคดี

ที่จำเลยทั้งสองฟ้องขับไล่โจทก์ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ขับไล่โจทก์ออกจากที่ดิน ศาลฎีกาเห็นว่าฟ้องโจทก์ในคดีนี้กับคดีที่จำเลยทั้งสอง

คดีนี้ฟ้องให้ขับไล่โจทก์เป็นจำเลยในคดีหลังมีประเด็นข้อพิพาทซึ่งศาลจะต้องวินิจฉัยชี้ขาดว่าที่ดินเป็นของโจทก์หรือจำเลยทั้งสอง เมื่อ

ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาชี้ขาดว่าที่ดินเป็นของโจทก์ทั้งสองหรือเป็นของจำเลยทั้งสองคดีนี้ ฟ้องของโจทก์ในคดีนี้จึงเป็นการดำเนิน

กระบวนการพิจารณาซ้ำต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๔ แม้ว่าโจทก์จะได้ฟ้องคดีนี้ไว้ก่อนก็ตาม แต่เมื่อศาลชั้นต้นได้พิพากษาชี้ขาดแล้ว

กรณีก็ต้องตกอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายดังกล่าวเช่นกัน

คดีที่เป็นฟ้องซ้อนต้องห้ามตาม ม.๑๗๓ วรรคสอง (๑) ศาลรับคดีไว้พิจารณาไม่ชอบ กระบวนพิจารณาหลังจากนั้นจนมีคำพิพากษาย่อมไม่ชอบ แม้เป็นคำพิพากษาในประเด็นเดียวกับคดีหลัง คดีหลังไม่เป็นการดำเนินกระบวนพิจารณาซ้ำ และฟ้องซ้ำ

ฎ.๑๙๙๓๘/๒๕๕๕ คดีนี้โจทก์ฟ้องว่าโจทก์เป็นเจ้าของที่ดิน ขอให้จำเลยทั้งสองร่วมกันรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่ก่อสร้างรุกล้ำและเรียกค่าเสียหาย จำเลยทั้งสองซึ่งขาดนัดยื่นคำให้การ ก่อนศาลจังหวัดอุดรธานีมีคำพิพากษาผู้ร้องสอดทั้งสองยื่นคำร้องขอว่าที่ดินพิพาทไม่ใช่ที่ดินของโจทก์แต่เป็นส่วนหนึ่งของที่สาธารณประโยชน์ ขอให้ศาลพิพากษาว่าที่ดินพิพาทเป็นที่สาธารณประโยชน์ห้ามโจทก์เกี่ยวข้องอีกต่อไป ศาลจังหวัดอุดรธานียกคำร้องขอของผู้ร้องสอดทั้งสอง ผู้ร้องสอดทั้งสองอุทธรณ์ ขณะที่คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ผู้ร้องสอดที่ ๒ เป็นโจทก์ยื่นฟ้องโจทก์คดีนี้เป็นจำเลยต่อศาลชั้นต้นขอให้พิพากษาว่าที่ดินพิพาทเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินและขอให้เพิกถอนโฉนดที่ดิน ซึ่งเห็นได้ว่าคดีนี้ที่ผู้ร้องสอดทั้งสองร้องสอดเข้ามาและคดีที่ผู้ร้องสอดที่ ๒ เป็นโจทก์ฟ้องโจทก์คดีนี้เป็นจำเลยนั้นมีประเด็นพิพาทเป็นอย่างเดียวกันว่าที่ดินพิพาทเป็นที่สาธารณประโยชน์อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือไม่ จึงเป็นคดีเรื่องเดียวกัน การที่ผู้ร้องสอดที่ ๒ ยื่นคำร้องสอดเข้ามาในคดีนี้ตามมาตรา ๕๗ (๑) ถือได้ว่าผู้ร้องสอดที่ ๒ เป็นโจทก์ยื่นฟ้องโจทก์คดีนี้เป็นจำเลยแล้ว แม้ศาลจังหวัดอุดรธานีจะสั่งยกคำร้องขอ แต่ผู้ร้องสอดที่ ๒ ได้ยื่นอุทธรณ์และคดียังคงอยู่ในระหว่างการพิจารณา การที่ผู้ร้องสอดที่ ๒ นำคดีเรื่องเดียวกันมายื่นฟ้องโจทก์เป็นคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๒๒๖๓/๒๕๔๘ ของศาลชั้นต้นอีกจึงเป็นฟ้องซ้อนต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๗๓ วรรคสอง (๑) ศาลชั้นต้นรับคดีของผู้ร้องสอดที่ ๒ ไว้พิจารณาจึงเป็นการไม่ชอบ และส่งผลพลอยทำให้กระบวนพิจารณาที่ดำเนินต่อมาในภายหลังจนกระทั่งศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาและศาลอุทธรณ์ภาค ๔ พิพากษายืนตามให้ยกฟ้องของผู้ร้องสอดที่ ๒ และคดีถึงที่สุดไปแล้วนั้นพลอยไม่ชอบด้วยกฎหมายไปด้วย เสมือนหนึ่งไม่เคยมีการดำเนินกระบวนพิจารณาและพิพากษาคดีดังกล่าวมาก่อนเลย ดังนั้นการดำเนินคดีนี้จึงไม่เป็นการดำเนินกระบวนพิจารณาซ้ำหรือเป็นฟ้องซ้ำกับคดีดังกล่าวของผู้ร้องสอดที่ ๒ อันจักต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๔ และ มาตรา ๑๔๘

๑.๔ มีการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำในคดีใหม่เป็นอีกคดีหนึ่ง

คำว่า “ในศาลนั้น” หมายถึงในศาลเดียวกันและศาลตามบทบัญญัติ ป.วิ.พ. ว่าด้วยเขตศาลที่จะรับฟ้องคดีนั้นด้วย

ฎ.๗๒๘๑/๒๕๕๖ จำเลยที่ ๑ ฟ้องโจทก์ต่อศาลจังหวัดธัญบุรี บรรยายฟ้องว่าจำเลยที่ ๑ เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ร่วมกับบุคคลอื่นในที่ดิน โจทก์ครอบครองที่ดินโดยอาศัยสิทธิการเช่าจากผู้เช่าจากฝ่าย นาย ผ. จำเลยที่ ๑ ไม่ประสงค์ให้โจทก์ครอบครองอีกต่อไป ขอให้โจทก์พร้อมบริวารออกจากที่ดิน โจทก์ให้การและฟ้องแย้งว่าเป็นผู้บุกเบิกครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินและได้กรรมสิทธิ์โดยการครอบครอง ขอให้ยกฟ้องและพิพากษาว่าที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของโจทก์โดยการครอบครอง โจทก์ไม่ได้เสียค่าขึ้นศาลในส่วนฟ้องแย้ง ศาลจังหวัดธัญบุรีไม่รับฟ้องแย้ง วันที่ ๓๐ พ.ย.๕๗ โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสามเป็นคดีนี้ที่ศาลชั้นต้น (ศาลแพ่ง) โดยจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลชั้นต้น (ศาลแพ่ง) วันที่ ๒๒ ธ.ค.๕๗ ศาลจังหวัดธัญบุรีพิพากษาคดีที่จำเลยที่ ๑ ฟ้องโจทก์ตั้งปัญหาว่าโจทก์ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินโดยการครอบครองหรือไม่ แล้ววินิจฉัยว่าโจทก์ครอบครองที่ดินโดยอาศัยสิทธิการเช่าไม่ได้กรรมสิทธิ์โดยการครอบครอง พิพากษาให้ขับไล่โจทก์พร้อมบริวารออกจากที่ดิน ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ พิพากษายืน จึงเป็นกรณีที่ได้อรรถาธิบายชี้ขาดในประเด็นข้อพิพาทว่าโจทก์ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินโดยการครอบครองหรือไม่แล้ว ซึ่งเป็นประเด็นเดียวกันกับคดีนี้ คำว่า “ในศาลนั้น” นอกจากหมายถึงในศาลเดียวกันแล้ว ยังหมายถึงศาลที่มีเขตศาลตาม ป.วิ.พ. ว่าด้วยเขตศาลที่จะรับฟ้องคดีนั้นได้ด้วย เมื่อศาลชั้นต้น (ศาลแพ่ง) เป็นศาลที่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาล จึงเป็นศาลที่จะรับคำฟ้องคดีที่โจทก์ฟ้องนี้ได้ ย่อมอยู่ในความหมายของคำว่าในศาลนั้นตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๔ โจทก์จึงต้องห้ามมิให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำในศาลชั้นต้น (ศาลแพ่ง) และแม้ขณะโจทก์ฟ้องคดีนี้ศาลจังหวัดธัญบุรียังไม่ได้มีคำพิพากษาก็ตาม แต่เมื่อต่อมาศาลจังหวัดธัญบุรีได้มีคำพิพากษาแล้วกรณีก็ต้องตกอยู่ภายใต้บังคับของมาตรา ๑๔๔ เช่นกัน ฟ้องของโจทก์คดีนี้เป็น การดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำกับคดีแพ่งของศาลจังหวัดธัญบุรีดังกล่าว

ฎ.๗๘๔๔/๒๕๕๓ โจทก์ฟ้องจำเลย (ที่ศาลจังหวัดนนทบุรี) ขอให้เพิกถอนนิติกรรมจำนองที่ดินพิพาทและให้จดทะเบียนไถ่ถอน

นิติกรรมจำนองที่ดินพิพาทพร้อมกับส่งมอบต้นฉบับโฉนดที่ดินคืนโจทก์ ต่อมาจำเลยได้ยื่นฟ้องโจทก์เป็นจำเลยที่ ๖ ต่อศาลแพ่งธนบุรี

ในฐานะผู้ค้ำประกันและจำนองที่ดินพิพาทไว้แก่จำเลย ซึ่งศาลแพ่งธนบุรีได้วินิจฉัยชี้ขาดแล้วว่าจำเลยที่ ๖ ทำสัญญาค้ำประกันและ

จำนองที่ดินพิพาทเป็นประกันหนี้ของ หจก. ว. และพิพากษาให้จำเลยที่ ๖ ร่วมรับผิดชอบ หจก. ว. หากไม่ชำระให้ยึดทรัพย์จำนองออก

ขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้ ฟ้องโจทก์คดีนี้กับคดีที่จำเลยฟ้องโจทก์เป็นจำเลยที่ ๖ ในคดีดังกล่าวมีประเด็นข้อพิพาทซึ่งศาลจะต้อง

วินิจฉัยประเด็นเดียวกันว่าโจทก์ได้ค้ำประกันและจำนองที่ดินพิพาทเป็นประกันหนี้จริงหรือไม่ เมื่อศาลแพ่งธนบุรีได้มีคำพิพากษาโดย

วินิจฉัยให้โจทก์ต้องรับผิดชอบต่อจำเลยแล้วฟ้องของโจทก์ในคดีนี้จึงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ ต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๔

แม้ว่าโจทก์จะได้ฟ้องคดีนี้ไว้ก่อนคดีของศาลแพ่งธนบุรีก็ตาม

(หมายเหตุ ฎ.๑๐๒๔๖/๒๕๕๓ วินิจฉัยว่าการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำต้องเป็นศาลเดียวกัน)

การดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำอาจเกิดสำหรับคู่ความบางคน ไม่จำเป็นต้องเกิดกับคู่ความทุกคนก็ได้

ฎ.๒๓๐๓/๒๕๕๖ คดีก่อนศาลชั้นต้นกำหนดประเด็นข้อพิพาทว่าเหตุละเมิดเกิดจากความประมาทเลินเล่อของฝ่ายใด **และ**

วินิจฉัยว่าข้อเท็จจริงน่าเชื่อว่า ๘. เป็นฝ่ายขับรถฝ่าฝืนสัญญาณจราจรไฟสีแดงเป็นเหตุให้เกิดอุบัติเหตุเฉี่ยวชนกัน **และ**เมื่อลักษณะ

ความเสียหายของรถจำเลยแสดงว่าจำเลยมิได้เป็นฝ่ายประมาท แม้คดียังไม่ถึงที่สุดและมีได้เป็นคู่ความเดียวกันกับคดีนี้ทุกราย แต่

ประเด็นแห่งคดีที่วินิจฉัยเป็นประเด็นเดียวกันว่าเหตุละเมิดเกิดจากความประมาทของฝ่ายใด **เมื่อคดีก่อนวินิจฉัยชี้ขาดแล้วว่าจำเลย**

มิได้เป็นฝ่ายประมาท พ้องใจทุกคดีนี้สำหรับจำเลยเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาอันเกี่ยวกับคดีหรือประเด็นที่ได้วินิจฉัยชี้ขาดแล้ว

ต้องห้ามตาม ป.วิ.พ.มาตรา ๑๔๔

กรณีเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำในบางประเด็น ศาลอาจให้เลื่อนการพิจารณาคดีที่เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำนั้นออกไปจนกว่าคดีที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้วจะถึงที่สุด

ฎ.๑๓๑๔๑/๒๕๕๗ คดีนี้โจทก์ฟ้องเรียกให้จำเลยชำระเงินค่าแรงงานตามสัญญาจ้างเหมาก่อสร้างบ้านพิพาทส่วนคดีผู้บริโภคน

หมายเลขแดงที่ ผบ.๔๘๐/๒๕๕๓ ของศาลแพ่งธนบุรี จำเลยในคดีนี้เป็นโจทก์ฟ้องเรียกให้โจทก์ในคดีนี้รับผิดชอบใช้ค่าเสียหายจากการที่

โจทก์ผิดสัญญาจ้างเหมาก่อสร้างบ้านพิพาทซึ่งมีประเด็นข้อพิพาทที่ต้องวินิจฉัยในประเด็นอย่างเดียวกันว่า โจทก์หรือจำเลยเป็นฝ่ายผิด

สัญญาจ้างเหมาก่อสร้างบ้านพิพาท เมื่อศาลแพ่งธนบุรีมีคำพิพากษาวินิจฉัยชี้ขาดคดีให้โจทก์ต้องรับผิดชอบต่อจำเลยแล้ว ฟ้องโจทก์ในประเด็น

ดังกล่าวจึงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๔ แต่เมื่อคดีดังกล่าวยังไม่ถึงที่สุด หากในชั้นที่สุดศาลฟัง

ข้อเท็จจริงเป็นประการใด ผลของคำพิพากษาในคดีดังกล่าวย่อมผูกพันทั้งโจทก์และจำเลยในคดีนี้ด้วยตามมาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง ทำให้

คดีนี้ยังมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยต่อไปว่าจำเลยต้องชำระค่าก่อสร้างแก่โจทก์หรือไม่ เพียงใด ดังนั้น หากรอฟังผลคดีผู้บริโภคนหมายเลขแดงที่

ผบ.๔๘๐/๒๕๕๓ ของศาลแพ่งธนบุรีให้ถึงที่สุดเสียก่อนแล้วพิพากษาคดีต่อไปย่อมทำให้ความยุติธรรมในคดีนี้ดำเนินไปด้วยดี

๑.๒ การดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำในคดีเดิมห้ามทั้งศาลและห้ามทั้งคู่ความ

ประเด็นที่ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกามีคำพิพากษาวินิจฉัยและถึงที่สุดไปแล้วศาลชั้นต้นจะดำเนินกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับประเด็นนั้นอีกไม่ได้ เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ

ฎ.๘๙๒๐/๒๕๔๗ เดิมศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องเพราะคดีโจทก์ขาดอายุความ แต่เมื่อโจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์เห็นว่าคำให้การจำเลยมิได้แสดงเหตุแห่งการขาดอายุความจึงไม่มีประเด็นเรื่องอายุความ พิพากษายกคำพิพากษาของศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาในประเด็นอื่นต่อไป ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกาโต้แย้งคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ประเด็นเรื่องอายุความจึงเป็นอันยุติ ศาลชั้นต้นชอบที่จะดำเนินกระบวนการพิจารณาเฉพาะประเด็นที่ยังไม่ได้ดำเนินการเท่านั้น การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตตามคำร้องของจำเลยที่ขอแก้ไขคำให้การเพื่อให้เกิดประเด็นเรื่องอายุความขึ้นอีก แล้วหยิบยกขึ้นวินิจฉัยว่าฟ้องโจทก์ขาดอายุความและศาลอุทธรณ์พิพากษายืนนั้นย่อมไม่ชอบ เพราะเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๔

ศาลฎีกาวินิจฉัยเรื่องอำนาจฟ้องแล้ว ศาลชั้นต้นวินิจฉัยอีกไม่ได้

ฎ.๑๒๖๐/๒๕๕๓ คำฟ้องคำให้การคดีมีประเด็นพิพาทโต้แย้งกันว่ากระทรวงเกษตรและสหกรณ์จำเลยหรือตัวแทนของจำเลยมี

คำสั่งให้โจทก์หยุดทำกิจการทำไม้ป่าชายเลนที่ได้รับสัมปทานทำไม้ป่าชายเลนเป็นการชั่วคราวอันจะเป็นเหตุให้จำเลยเป็นฝ่ายผิดสัญญา

สัมปทานทำไม้ป่าชายเลนกับโจทก์หรือไม่ และจะต้องจ่ายเงินชดเชยความเสียหายกับคืนเงินประกันในการที่จะต้องชำระเบี้ยปรับ

ตามเงื่อนไขในสัมปทานให้แก่โจทก์หรือไม่ เพียงใด อันเป็นประเด็นข้อพิพาทที่ศาลชั้นต้นจะต้องพิจารณาวินิจฉัยจากพยานหลักฐาน

ที่คู่ความทั้งสองฝ่ายได้นำสืบก่อนแล้วพิพากษาใหม่ต่อไปตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๘๑๕/๒๕๔๙ โดยมีได้มีปัญหาที่จะต้อง

วินิจฉัยซ้ำอีกว่าโจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ เพราะในเรื่องอำนาจฟ้องของโจทก์ศาลฎีกาได้วินิจฉัยไว้แล้วและถึงที่สุดแล้ว ศาลชั้นต้น

จะวินิจฉัยซ้ำอีกไม่ได้ การที่ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษายกฟ้องในเรื่องอำนาจฟ้องอีกโดยเห็นว่าโจทก์มิได้ถูกโต้แย้งสิทธิตาม

สัมปทานทำไม้ป่าชายเลนเป็นการวินิจฉัยในเนื้อหาเช่นเดียวกับที่ศาลฎีกาวินิจฉัยไว้แล้วเป็นการไม่ชอบ

ฎ.๗๙๕๐/๒๕๕๑ ศาลฎีกาพิพากษายกคำพิพากษาศาลชั้นต้นที่ยกฟ้องโจทก์อ้างเหตุว่าจำเลยไม่ได้โต้แย้งสิทธิโจทก์ โจทก์จึงไม่มี

อำนาจฟ้อง โดยศาลฎีกาวินิจฉัยว่าจำเลยโต้แย้งสิทธิโจทก์แล้ว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษาใหม่ตามรูปคดี การ

ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งสืบพยานโจทก์และจำเลยแล้ววินิจฉัยว่าจำเลยไม่ได้โต้แย้งสิทธิโจทก์ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง โดยมีเนื้อหา

ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเช่นเดียวกับคำพิพากษาศาลชั้นต้นที่ศาลฎีกาเคยมีคำพิพากษาไปแล้ว จึงเป็นการวินิจฉัยในเนื้อหา

เช่นเดียวกันกับที่ศาลฎีกาได้วินิจฉัยดังกล่าว อันเป็นกรณีที่ได้เห็นได้ชัดเจนว่าศาลชั้นต้นยกเรื่องอื่นขึ้นโต้แย้งคำพิพากษาศาลฎีกาใน

ประเด็นที่ศาลฎีกามีคำพิพากษาไปแล้วโดยพยายามเบี่ยงเบนให้เกิดเป็นประเด็นใหม่ขึ้นในเรื่องอำนาจฟ้องแล้วสรุปทำนองว่าโจทก์มิได้

ถูกโต้แย้งสิทธิจึงไม่มีอำนาจฟ้อง ซึ่งเป็นการพิพากษาซ้ำซ้อนกับคำพิพากษาเดิมของศาลชั้นต้นเพื่อหลีกเลี่ยงไม่ยอมดำเนินกระบวนการ

พิจารณาและพิพากษาใหม่ให้เป็นไปตามประเด็นข้อพิพาทแห่งคดีตามคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวข้างต้นจึงเป็นการไม่ชอบ ศาลฎีกา

พิพากษาให้ยกคำพิพากษาของศาลชั้นต้นให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการสืบพยานโจทก์จำเลยแล้วพิพากษาใหม่ตามรูปคดี

ถ้าประเด็นยุติไปแล้ว ไม่ว่าจะป็นฝ่ายใดหยิบยกขึ้นมาให้ศาลวินิจฉัย ก็เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ

ฎ.๔๐๙๓/๒๕๕๙ ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโจทก์โดยวินิจฉัยว่าโจทก์ไม่มีสิทธิเข้ารับช่วงสิทธิของผู้เอาประกันภัยมาไล่เบี้ยเอาจาก
จำเลย โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า ที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าพนักงานของจำเลยขับรถโดยได้รับความยินยอมจากผู้เอา
ประกันภัยถือว่าเป็นผู้เอาประกันภัยเอง โจทก์จึงไม่มีสิทธิรับช่วงสิทธิของผู้เอาประกันภัยมาไล่เบี้ยจากจำเลยนั้น ศาลอุทธรณ์ไม่เห็น
ฟ้องด้วย ให้ยกคำพิพากษาศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นวินิจฉัยประเด็นข้อพิพาทข้ออื่นแล้วพิพากษาตามรูปคดี *จำเลยมิได้ฎีกา คำ
พิพากษาศาลอุทธรณ์ในประเด็นดังกล่าวยุติไป* เมื่อศาลชั้นต้นวินิจฉัยประเด็นข้อพิพาทข้ออื่นแล้วพิพากษาให้จำเลยรับผิดชอบโจทก์
จำเลยอุทธรณ์ว่าโจทก์ไม่มีอำนาจเข้ารับช่วงสิทธิจากผู้เอาประกันภัยมาฟ้องเรียกค่าเสียหายจากจำเลยอีก อุทธรณ์ของจำเลยเป็นการ
ดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำในประเด็นแห่งคดีที่ศาลอุทธรณ์ได้วินิจฉัยชี้ขาดแล้ว ต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๔ แม้เดิมโจทก์เป็นผู้
อุทธรณ์ แต่ครั้งหลังจำเลยเป็นผู้อุทธรณ์ก็ตาม

ยื่นคำร้องขอขยายระยะเวลาตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๓ ศาลชั้นต้นยกคำร้อง ยื่นคำร้องขอขยายระยะเวลาอ้างเหตุเดียวกัน อีกเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ

ฎ.๓๙๘๑/๒๕๕๕ โจทก์ยื่นคำร้องขอขยายระยะเวลาฎีกา ศาลชั้นต้นยกคำร้อง เท่ากับศาลชั้นต้นได้มีคำสั่งวินิจฉัยชี้ขาดคำร้องขอขยายระยะเวลาฎีกาของโจทก์ไปแล้ว โจทก์ยื่นคำร้องอีกฉบับหนึ่งขอขยายระยะเวลาฎีกาโดยอ้างเหตุอย่างเดียวกันกับคำร้องฉบับแรก จึงเป็นการดำเนินกระบวนการอันเกี่ยวกับคดีหรือประเด็นที่ได้วินิจฉัยชี้ขาดแล้ว ต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่ง ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕

ฎ.๑๔๑/๒๕๖๕ คำร้องขอขยายระยะเวลาครั้งแรกของจำเลยยื่นเมื่อพ้นกำหนดเวลายื่นฎีกาแล้ว ศาลจะมีคำสั่งอนุญาตให้ขยายระยะเวลายื่นฎีกาได้ต้องเป็นกรณีมีเหตุสุดวิสัย เมื่อคำร้องของจำเลยครั้งแรกไม่ปรากฏพฤติการณ์พิเศษและเหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถยื่นคำร้องก่อนสิ้นระยะเวลายื่นฎีกาได้ คำสั่งของศาลชั้นต้นที่ให้ยกคำร้องของจำเลยถือว่าศาลชั้นต้นได้มีคำสั่งวินิจฉัยชี้ขาดคำร้องขอขยายระยะเวลาฎีกาของจำเลยไปแล้ว จำเลยยื่นคำร้องขอขยายระยะเวลาฎีกาครั้งต่อมาเป็นการดำเนินกระบวนการอันเกี่ยวกับคดีหรือประเด็นที่ได้วินิจฉัยชี้ขาดแล้ว ต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่ง ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕ การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งในคำร้องฉบับหลัง จากนั้นต่อมาอนุญาตให้ขยายระยะเวลายื่นฎีกาแก่จำเลยจึงไม่ชอบด้วย ป.วิ.พ.มาตรา ๒๓ มาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่ง และถือว่าการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบตาม ป.วิ.พ.มาตรา ๒๗ ประกอบ ป.วิ.อ.มาตรา ๑๕

ขอเพิกถอนการพิจารณาที่ผิดระเบียบ ศาลชั้นต้นยกคำร้อง ขอเพิกถอนหมายบังคับคดีและการบังคับคดีโดยคำขอเป็นผลมาจากข้ออ้างเรื่องเดียวกัน เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ

ฎ.๙๘๒๙/๒๕๕๘ ก่อนจำเลยยื่นคำร้องคดีนี้จำเลยเคยยื่นคำร้องขอเพิกถอนการพิจารณาที่ผิดระเบียบภายหลังศาล

ชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้ว ข้ออ้างในคำร้องทั้งสองฉบับจำเลยกล่าวอ้างว่าศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษาคดีนี้โดยผิดระเบียบอย่างเดียวกัน แม้คำร้องคดีนี้จำเลยจะขอให้เพิกถอนหมายบังคับคดีและการบังคับคดี ส่วนคำร้องฉบับก่อนตั้งกล่าวจำเลย

ขอให้เพิกถอนการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้นที่ผิดระเบียบ แต่ก็เป็นการขออันเป็นผลมาจากข้ออ้างในเรื่องเดียวกัน เมื่อศาลชั้นต้นได้มีคำสั่งวินิจฉัยชี้ขาดประเด็นตามคำร้องฉบับก่อนของจำเลยและยกคำร้องของจำเลยแล้วเช่นนี้ คำร้องคดีนี้จึงต้องห้ามมิให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำตาม ป.วิ.พ.มาตรา ๑๔๔

ขอเพิกถอนคำบังคับ ศาลชั้นต้นยกคำร้อง คดีอยู่ระหว่างอุทธรณ์ ร้องขอให้งดการบังคับคดีอ้างเหตุเดียวกับที่ขอเพิกถอนคำบังคับ เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ

ฎ.๕๐๑๕/๒๕๕๗ ศาลชั้นต้นออกคำบังคับ ผู้ร้องยื่นคำคัดค้านว่าผู้ซื้อทรัพย์สินและผู้ร้องตกลงกันให้ผู้ซื้อทรัพย์สินเป็นผู้ประมวลทรัพย์สินเพียงผู้เดียว หากผู้ซื้อทรัพย์สินประมวลซื้อได้จะให้ผู้ร้องเช่าทำประโยชน์ในที่ดินและผู้ซื้อทรัพย์สินยังยินยอมให้ภริยาผู้ร้องพักอาศัยในบ้านต่อไป ผู้ร้องกับพวกไม่ใช่บริวารจำเลย ขอให้เพิกถอนคำบังคับ ศาลชั้นต้นเห็นว่าไม่มีเหตุให้เพิกถอนคำบังคับ ให้ยกคำคัดค้าน ผู้ร้องอุทธรณ์คำสั่ง ขณะคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๗ ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลงดการบังคับคดีเข้ามาในคดีนี้อีก โดยรายละเอียดต่าง ๆ ในคำร้องแทบทั้งหมดรวมทั้งเหตุในการขอให้งดการบังคับคดีที่ว่าผู้ร้องกับพวกไม่ใช่บริวารจำเลยเป็นเหตุอย่างเดียวกับที่ระบุไว้ในคำคัดค้านที่ผู้ร้องเคยยื่นไว้ก่อนหน้านี้แล้ว คำร้องของผู้ร้องคดีนี้จึงเป็นการขอให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลนั้นอันเกี่ยวข้องกับคดีหรือประเด็นที่ได้วินิจฉัยชี้ขาดแล้ว เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่ง โดยไม่ต้องคำนึงว่าคำวินิจฉัยของศาลชั้นต้นในคดีก่อนหน้านี้จะถึงที่สุดแล้วหรือไม่

ขอให้เพิกถอนกระบวนการบังคับคดี ศาลชั้นต้นยกคำร้อง ถ้าไม่เห็นด้วยต้องอุทธรณ์ ยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนกระบวนการบังคับคดีซ้ำอีกอ้างเหตุใหม่ที่สามารถยกขึ้นว่ากล่าวในคำร้องฉบับแรกได้อยู่แล้ว เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ

ฎ.๑๕๗๙๑/๒๕๕๕ เดิมจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ เคยยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนกระบวนการบังคับคดีโดยอ้างเหตุเจ้าพนักงานบังคับคดีไม่แจ้งการยึดทรัพย์และไม่แจ้งการขายทอดตลาดทรัพย์ที่ยึดให้จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ทราบ ทั้งการขายทอดตลาดได้ราคาต่ำกว่าความเป็นจริงมาก ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำร้อง ถ้าจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ไม่พอใจก็ชอบที่จะอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ไม่อุทธรณ์ การที่จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ กลับมายื่นคำร้องขอให้เพิกถอนกระบวนการบังคับคดีซ้ำอีก แม้จะอ้างเหตุใหม่ว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีไม่มีอำนาจในการดำเนินกระบวนการพิจารณาและบังคับคดีตามกฎหมาย ซึ่งเป็นเหตุที่จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ สามารถยกขึ้นว่ากล่าวในคำร้องฉบับแรกได้อยู่แล้ว แต่จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ มิได้ยกขึ้นว่ากล่าวไว้ กรณีจึงถือว่าคำร้องฉบับหลังเป็นเรื่องเดียวกับคำร้องฉบับแรก queขอให้เพิกถอนกระบวนการบังคับคดีรายเดียวกันซึ่งศาลชั้นต้นได้มีคำสั่งวินิจฉัยชี้ขาดไปแล้ว การที่จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ มายื่นคำร้องขึ้นอีกภายหลังจากที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำร้องฉบับแรกแล้วนั้น เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำต้องห้ามตาม ป.วิ.พ.มาตรา ๑๔๔ และเป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวข้องด้วยความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เองตาม มาตรา ๑๔๒ (๕) ประกอบมาตรา ๒๔๖ และ ๒๔๗

คดีก่อนมีศาลมีคำวินิจฉัยชี้ขาดในประเด็นแห่งคดีเดียวกับคดีหลัง การยื่นฟ้องคดีหลังเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณา
ซ้ำตาม ป.วิ.พ.มาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่ง

ฎ.๑๔๘๒/๒๕๖๘ โจทก์ฟ้องขอให้ห้ามจำเลยและบริวารเข้ายุ่งเกี่ยวกับที่ดิน ฉ.๑๖๕๒ และให้จำเลยถอนหนังสือคัดค้านการรังวัด
แบ่งกรรมสิทธิ์รวม เห็นว่า ...ที่ดินพิพาทคดีนี้แบ่งแยกมาจากที่ดิน ฉ.๑๖๕๒ ทางทิศใต้ พร้อมกับที่ดินเนื้อที่ ๓ งาน ๖๐ ตรว. มีชื่อโจทก์
และ อ. เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ โจทก์ และ อ. ยื่นฟ้องขอให้บังคับจำเลยถอนหนังสือคัดค้านการรังวัด ลว. ๒๒ มิ.ย. ๒๕๖๐ เป็นคดี
แพ่งของศาลชั้นต้นซึ่งศาลฎีกามีคำพิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๖ ให้จำเลยถอนหนังสือคัดค้านการรังวัดดังกล่าว
เมื่อที่ดินพิพาทคดีนี้กับที่ดิน เนื้อที่ ๓ งาน ๖๐ ตรว. ที่โจทก์ และ อ. ยื่นฟ้องขอให้บังคับจำเลยถอนหนังสือคัดค้านการรังวัดต่างเป็นส่วน
หนึ่งทางด้านทิศใต้ของที่ดิน ฉ.๑๖๕๒ ที่จำเลยอ้างว่าเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน และคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าววินิจฉัยเกี่ยวกับ
กรรมสิทธิ์แห่งที่ดิน ฉ.๑๖๕๒ รวมถึงที่ดินพิพาทในคดีนี้แล้วว่าที่ดิน ฉ.๑๖๕๒ ด้านทิศใต้ไม่เคยถูกน้ำกัดเซาะพังลงแม่น้ำเจ้าพระยาแล้วมี
การงอกของที่ดินขึ้นมาใหม่จนเป็นที่ดินพิพาท ไม่ใช่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน เมื่อคำพิพากษาคดีดังกล่าวมีการวินิจฉัยชี้ขาดในประเด็น
แห่งคดีเดียวกับคดีนี้แล้วและสั่งให้จำเลยถอนหนังสือคัดค้านการรังวัด ลว. ๒๒ มิ.ย. ๒๕๖๐ จึงไม่เหลือหนังสือคัดค้านที่จะต้องสั่งเพิกถอน
ตามคำฟ้องคดีนี้อีก การยื่นฟ้องคดีนี้จึงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำกับคดีตามคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าว ต้องห้ามตาม ป.วิ.พ.
มาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่ง ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวข้องด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกายกชั้นวินิจฉัยได้

กรณีที่ไม่เป็นการดำเนินการสอบสวนพิจารณาซ้ำ

ขอให้เพิกถอนหมายบังคับคดีและขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแก้ไขการประมาณราคาทรัพย์สินที่ยึดและให้งดหรือชะลอการขายทอดตลาดทรัพย์สินไว้ก่อน ต่อมายื่นคำร้องขอให้เพิกถอนคำสั่งเจ้าพนักงานบังคับคดีที่อายัดเงินค่าเช่าเป็นคนละประเด็น

ฎ.๒๐๘๘/๒๕๕๖ วันที่ ๓ ก.พ.๒๕๕๘ จำเลยทั้งสองยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนหมายบังคับคดีอ้างว่าจำเลยทั้งสองชำระหนี้ค่าเช่าให้แก่โจทก์ทั้งเก้าครบถ้วน มิได้ผิดสัญญาประนีประนอมยอมความ ต่อมาวันที่ ๕ ม.ค.๒๕๖๑ จำเลยทั้งสองยื่นคำร้องขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแก้ไขการประมาณราคาทรัพย์สินที่ยึดและให้งดหรือชะลอการขายทอดตลาดไว้ก่อน อ้างว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีประมาณราคาทรัพย์สินที่ยึดต่ำกว่าราคาประเมินที่บริษัท พ. ประเมินไว้ ดังนี้ คำสั่งศาลชั้นต้นที่วินิจฉัยยกคำร้องทั้งสองฉบับดังกล่าวจึงเป็นคนละประเด็นกับคำร้องของจำเลยทั้งสองที่ขอให้เพิกถอนคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีที่อายัดเงินค่าเช่าทรัพย์สินในตลาดของจำเลยทั้งสอง มิใช่การดำเนินการสอบสวนพิจารณาซ้ำ

ศาลยกคำร้องขอพิจารณาคดีใหม่เพราะบรรยายคำร้องไม่ชอบ
ขอพิจารณาใหม่อีกครั้งโดยบรรยายคำร้องถูกต้อง
ครบถ้วน ไม่เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ

ฎ.๗๑๗๔/๒๕๕๖ จำเลยยื่นคำร้องขอให้พิจารณาคดีใหม่ในครั้งแรกมิได้กล่าวโดยชัดแจ้งซึ่งข้อคัดค้านคำตัดสินชี้ขาด

ของศาลที่แสดงให้เห็นว่าหากศาลได้พิจารณาคดีนั้นใหม่ตนอาจเป็นฝ่ายชนะและศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำร้องขอไปแล้ว

จำเลยยื่นคำร้องขอให้พิจารณาคดีใหม่เป็นครั้งที่สองโดยบรรยายข้อคัดค้านคำตัดสินชี้ขาดของศาลโดยถูกต้องครบถ้วนตาม

หลักเกณฑ์ที่ ป.วิ.พ. มาตรา ๒๐๗ ประกอบมาตรา ๑๙๙ จัตวา กำหนดไว้ จึงไม่เป็นการร้องซ้ำหรือดำเนินกระบวนการ

พิจารณาซ้ำตามมาตรา ๑๔๘ หรือ มาตรา ๑๔๔

คดีเดิมศาลยกฟ้องเพราะยังไม่ได้บอกกล่าวผู้ค้ำประกัน ฟ้องใหม่โดยบอกกล่าวผู้ค้ำประกันแล้ว ไม่เป็นฟ้องซ้ำ

ฎ.๒๓๕๔/๒๕๖๖ (ป) คดีเดิมศาลชั้นต้นยกฟ้องโจทก์ ด้วยเหตุว่าโจทก์บอกกล่าวแก่จำเลยซึ่งเป็นผู้ค้ำประกันเกินกว่า ๖๐ วัน นับแต่ผู้เช่าซื้อผิดนัด โดยยังไม่ได้วินิจฉัยชี้ขาดว่าจำเลยผิดสัญญาค้ำประกันหรือไม่ และต้องรับผิดตามสัญญาค้ำประกันเพียงใด ประเด็นดังกล่าวจึงยังไม่ได้มีการวินิจฉัยถึงที่สุด เมื่อโจทก์บอกกล่าวแก่จำเลยและฟ้องใหม่เป็นคดีนี้ ขอให้จำเลยรับผิดตามสัญญาค้ำประกัน จึงไม่เป็นการรื้อร้องฟ้องกันอีกในประเด็นที่ได้วินิจฉัยโดยอาศัยเหตุอย่างเดียวกันกับในคดีเดิมฟ้องโจทก์ จึงไม่เป็นฟ้องซ้ำ

ฎ.๓๕๗๐/๒๕๖๗ คดีเดิมศาลชั้นต้นยกฟ้องโจทก์ เพราะโจทก์ไม่ได้มีหนังสือบอกกล่าวไปยังจำเลยทั้งสองผู้ค้ำประกันภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัด โดยศาลยังไม่ได้วินิจฉัยชี้ขาดว่าจำเลยทั้งสองผิดสัญญาค้ำประกันและต้องรับผิดตามสัญญาค้ำประกันหรือไม่ เพียงใด ประเด็นดังกล่าวจึงยังไม่ได้มีการวินิจฉัยโดยศาลชั้นต้นในคดีก่อน เมื่อโจทก์มีหนังสือบอกกล่าวไปยังจำเลยทั้งสองผู้ค้ำประกันและฟ้องใหม่เป็นคดีนี้โดยขอให้รับผิดตามสัญญาค้ำประกัน จึงไม่เป็นการรื้อร้องฟ้องกันอีกในประเด็นที่ได้วินิจฉัยโดยอาศัยเหตุอย่างเดียวกันกับคดีเดิม ฟ้องโจทก์ไม่เป็นฟ้องซ้ำ ตาม ป.วิ.พ.มาตรา ๑๔๘ ประกอบ พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคฯ มาตรา ๗

ขอเพิกถอนคำสั่งอายัดค่าเช่าโกดังอ้างว่าจำเลยไม่ใช่เจ้าของโกดัง ยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนคำสั่ง หมายบังคับคดี เพิกถอนการขายทอดตลาดและงดการบังคับคดีเข้ามาอีก ทั้งสองคำร้องมีประเด็นต่างกัน ไม่เป็นการดำเนินกระบวนการ พิเคราะห์ซ้ำ

ฎ.๓๔๒๓/๒๕๖๒ ผู้ร้องเคยขอให้เพิกถอนคำสั่งอายัดเงินค่าเช่าโกดังอ้างว่าจำเลยไม่ใช่เจ้าของโกดังแต่เป็นของผู้ร้องผู้เดียว เจ้าพนักงานบังคับคดีไม่มีอำนาจอายัดเงินค่าเช่าโกดัง คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่าโกดังเป็นของผู้ร้องแต่เพียงผู้เดียวหรือไม่ คดีนี้ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนคำสั่ง หมายบังคับคดี เพิกถอนการขายทอดตลาดและงดการบังคับคดีในโกดังพิพาทว่า ภายหลังศาลฎีกามีคำพิพากษาแก้ไขจำเลยชำระเงินพร้อมดอกเบี้ยแก่โจทก์ ลดจำนวนเงินที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระแก่โจทก์ลงบางส่วน โจทก์ต้องขอออกหมายบังคับคดีใหม่ คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่าการบังคับคดีของโจทก์ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ คำร้องคดีนี้เป็นคนละเรื่องคนละประเด็นกับคำร้องฉบับก่อนไม่เป็นการดำเนินกระบวนการพิเคราะห์ซ้ำ

การดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำเป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบฯ แม้จะมีได้ยกปัญหานี้ขึ้นในศาลชั้นต้น ก็ยกขึ้นอุทธรณ์ได้ รวมทั้งศาลก็หยิบยกขึ้นวินิจฉัยเองได้

ฎ.๙๑/๒๕๖๒ ฟ้องโจทก์เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๔ หรือไม่ เป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้จำเลยจะมีได้ให้การต่อสู้ในปัญหาข้อนี้ไว้ แต่ระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น จำเลยชอบที่จะยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยชี้ขาดเบื้องต้นในปัญหาดังกล่าวตามมาตรา ๒๔ ได้ ไม่ถือเป็นเรื่องนอกประเด็นตามคำให้การ

ฎ.๑๐๑๘๖/๒๕๕๙ ปัญหาเรื่องการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำและการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต เป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้จำเลยอุทธรณ์โดยมิได้ยกเรื่องการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำและการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตขึ้นกล่าวอ้างมาตั้งแต่แรกในชั้นยื่นคำให้การ จำเลยก็ยกขึ้นอุทธรณ์ได้ตาม ป.วิ.พ.มาตรา ๒๒๕ วรรคสอง

คำพิพากษาหรือคำสั่งผูกพันคู่ความ

ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยการอุทธรณ์ฎีกาและการพิจารณาใหม่ คำพิพากษาหรือคำสั่งใด ๆ ให้ถือว่าผูกพันคู่ความในกระบวนการพิจารณาของศาลที่พิพากษาหรือมีคำสั่ง นับตั้งแต่วันที่คำพิพากษาหรือมีคำสั่งจนถึงวันที่คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้ถูกเปลี่ยนแปลง แก้ไข กลับ หรืองดเสียถ้าหากมี”

คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลไม่ว่าเรื่องใดย่อมผูกพันคู่ความในกระบวนการพิจารณาที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น หากนำคดีเรื่องเดิมมาฟ้องอีก เป็นฟ้องซ้ำ

ฎ.๑๕๘๗/๒๕๖๖ คู่ความคดีนี้และคดีก่อนเป็นคู่ความเดียวกัน และคดีก่อนศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าโจทก์คดีนี้

ทำสัญญาขายฝากที่ดินพิพาทแล้วไม่ไถ่คืนตามสัญญา ที่ดินพิพาทจึงตกเป็นของจำเลยคดีนี้ โจทก์ย่อมต้องผูกพันตามผล

ของคำพิพากษาในคดีก่อน การที่โจทก์กลับมาฟ้องใหม่เป็นคดีนี้อ้างว่าสัญญาขายฝากที่ดินพิพาทเป็นโมฆียกรรม จึงเป็น

การรื้อร้องฟ้องคดีที่ศาลในคดีก่อนได้วินิจฉัยและมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว ฟ้องคดีนี้ของโจทก์จึงเป็นฟ้องซ้ำต้องห้ามตาม

ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๘ ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชนศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้น

วินิจฉัยเองได้ตามมาตรา ๑๔๒ (๕)

คำพิพากษาผูกพันเฉพาะคู่ความในคดี ไม่ผูกพันบุคคลภายนอกที่มีได้ถูกฟ้อง

ฎ.๘๐๖/๒๕๖๖ โจทก์ทั้งสามฟ้องและมีคำขอให้เพิกถอนแนวเขตที่ดินราชพัสดุและถอนทะเบียนที่ราชพัสดุซึ่ง

กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ราชพัสดุตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๖๒ มาตรา ๘ โดยไม่ได้ฟ้อง

กระทรวงการคลัง หากศาลมีคำพิพากษาตามคำขอของโจทก์ทั้งสาม คำพิพากษาของศาลไม่มีผลผูกพันกระทรวงการคลังซึ่ง

เป็นบุคคลภายนอก จึงไม่อาจบังคับตามคำขอของโจทก์ทั้งสามได้ และเมื่อตราบไต่ที่ศาลยังมิได้มีคำพิพากษาให้เพิกถอนที่

ราชพัสดุ กระทรวงการคลังก็ยังคงเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินราชพัสดุโดยชอบด้วยกฎหมาย การขอให้เพิกถอนทะเบียนที่

ราชพัสดุย่อมกระทบต่อสิทธิของกระทรวงการคลัง โจทก์ทั้งสามต้องฟ้องกระทรวงการคลังเป็นจำเลยด้วย โจทก์ทั้งสามไม่มี

อำนาจฟ้อง

ฟ้องขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนรับโอนมรดก และเพิกถอนการจดทะเบียนขายที่ดินพิพาทระหว่างผู้โอนกับผู้รับโอน แต่ผู้โอนไม่ได้เข้ามาเป็นคู่ความในคดี ศาลพิพากษาให้เพิกถอนการจดทะเบียนไม่ได้

ฎ.๓๒๘๕/๒๕๖๕ จำเลยทั้งสี่ฟ้องแย้งอ้างว่า ร. ในฐานะผู้จัดการมรดกของ บ. โอนที่ดินพิพาทซึ่งเป็นทรัพย์มรดกเป็น

ของตนเพียงคนเดียวเป็นการไม่ชอบ แล้วสมคบโอนขายที่ดินพิพาทแก่โจทก์โดยโจทก์ทราบอยู่แล้วว่าไม่อาจกระทำได้เพราะ

ยังมีทายาทอื่นที่ยังไม่ได้รับมรดกรายนี้ ขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนโอนรับมรดกของ ร. และเพิกถอนการจดทะเบียนขาย

ที่ดินพิพาทระหว่าง ร. กับโจทก์ แต่ ร. ไม่ได้เข้ามาเป็นคู่ความในคดี ศาลไม่อาจพิพากษาให้เพิกถอนการจดทะเบียนตาม

คำขอท้ายฟ้องแย้งของจำเลยทั้งสี่ได้ เพราะจะมีผลกระทบไปถึงสิทธิของ ร. ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกคดี ต้องห้ามตาม ป.วิ.พ.

มาตรา ๑๔๕

“คู่ความ” ในมาตรา ๑๔๕ หมายถึง โจทก์ จำเลย ผู้ร้องสอด ผู้ร้อง หรือผู้คัดค้าน แต่ไม่รวมถึงผู้มีสิทธิกระทำการแทน
ตัวความหรือทนายความ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลไม่ผูกพันผู้แทนนิติบุคคลหรือทนายความเป็นส่วนตัว รวมทั้ง
ผู้แทนโดยชอบธรรมด้วย

ฎ.๓๗๘๑/๒๕๓๑ โจทก์จำเลยทำสัญญาประนีประนอมยอมความกันในศาลและศาลได้พิพากษาตามยอม คดีถึงที่สุด
แล้ว แม้จำเลยที่ ๓ เป็นผู้เยาว์ แต่ก็เป็นผู้เยาว์ แต่ก็เป็นผู้เยาว์ แต่ก็เป็นผู้เยาว์ แต่ก็เป็นผู้เยาว์ แต่ก็เป็นผู้เยาว์
ประนีประนอมยอมความจึงมีผลผูกพันจำเลยที่ ๓ ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๕

ฎ.๗๓๓/๒๕๓๘ คดีก่อนอัยการเป็นโจทก์ฟ้องเพื่อประโยชน์ของจำเลยตามป.พ.พ.มาตรา ๑๕๖๒ อันเป็นการฟ้อง
แทนจำเลยซึ่งห้ามมิให้ฟ้องโจทก์ซึ่งเป็นบุพการี คำพิพากษาศาลฎีกาในกรณีดังกล่าวจึงมีผลผูกพันจำเลยซึ่งเป็นคู่ความใน
คดีนี้ตาม ป.วิ.พ.มาตรา ๑๔๕ วรรคแรก ที่พิพากษายืนตามศาลล่างทั้งสองว่าจำเลยมีชื่อถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทแทน
โจทก์ เมื่อประเด็นพิพาทในคดีนี้มีเพียงว่าโจทก์หรือจำเลยเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทเท่านั้น คดีก็ไม่ต้องสืบพยาน
โจทก์และพยานจำเลยอีกต่อไป

คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลผูกพันผู้สืบสิทธิของคู่ความ และผู้รับโอนด้วย

ฎ.๑๙๓๓/๒๕๖๖ คำพิพากษาตามยอมมีผลผูกพันคู่ความตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง จำเลยที่ ๑ ในฐานะภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของ ฐ. และจำเลยที่ ๒ ในฐานะผู้จัดการมรดกของ ฐ. เป็นผู้สืบสิทธิของ ฐ. ในที่ดินพิพาทต้องผูกพันตามคำพิพากษาตามยอมเช่นกัน จำเลยทั้งสองจะกล่าวอ้างในภายหลังว่า ฐ. ทำสัญญาประนีประนอมยอมความไปโดยสำคัญผิดหาได้ไม่ และไม่อาจอ้างว่า ฐ. ทำสัญญาประนีประนอมยอมความโดยถูกกลฉ้อฉล

ฎ.๑๙๖/๒๕๖๔ แม้จำเลยที่ ๔ และที่ ๕ จะมีได้เป็นคู่ความในคดีเดียวกับจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ ตามคดีแพ่งที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ กับพวกฟ้องขับไล่โจทก์ก็ตาม แต่เมื่อจำเลยที่ ๔ รับโอนที่ดินพิพาทมาจากจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ และจำเลยที่ ๕ รับโอนต่อจากจำเลยที่ ๔ จำเลยที่ ๔ และที่ ๕ จึงไม่ใช่บุคคลภายนอก เพราะคำว่าบุคคลภายนอกที่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมีสิทธิดีกว่าตาม ป.วิ.พ.มาตรา ๑๔๕ วรรคสอง (๒) นั้น ย่อมหมายถึงบุคคลทั่วไปนอกคดีที่จะยกขึ้นพิสูจน์ต่อสู้อันได้ว่าตนมีสิทธิดีกว่าโจทก์ผู้มีสิทธิครอบครอง ดังนั้น คดีดังกล่าวจึงมีผลผูกพันจำเลยที่ ๔ และที่ ๕ ซึ่งเป็นผู้สืบสิทธิของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓

ฎ.๗๑๐๙/๒๕๕๓ คดีก่อนศาลชั้นต้นพิพากษาว่าที่ดินพิพาทอยู่นอกเขตที่ดินของ ส. ฟังไม่ได้ว่าที่ดินพิพาทเป็นของ ส. คำพิพากษาดังกล่าวย่อมผูกพัน ส. และจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นคู่ความตาม ป.วิ.พ.มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง **แม้โจทก์จะมีได้เป็นคู่ความในคดีดังกล่าว แต่โจทก์รับโอนที่ดินพิพาทมาจาก ส.** โจทก์จึงไม่ใช่บุคคลภายนอก เพราะคำว่าบุคคลภายนอกที่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมีสิทธิดีกว่าตามมาตรา ๑๔๕ วรรคสอง (๒) นั้น ย่อมหมายถึงบุคคลทั่วไปนอกคดีที่จะยกขึ้นพิสูจน์ต่อสู้อย่างได้ว่าตนมีสิทธิในที่ดินดีกว่าผู้ครอบครอง ดังนั้น คดีดังกล่าวจึงมีผลผูกพันโจทก์ซึ่งเป็นผู้สืบสิทธิจาก ส.

การใช้สิทธิแห่งการเป็นเจ้าของรวมเพื่อฟ้องคดี คำพิพากษาผูกพันเจ้าของรวมทุกคน

ฎ.๔๕๑๘/๒๕๔๔ คดีก่อนจำเลยที่ ๑ แพ้ตามคำทำ ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง มีผลว่าจำเลยที่ ๑ ไม่มีสิทธิครอบครองที่ดินพิพาท คำพิพากษาย่อมผูกพันโจทก์และจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นคู่ความตาม ป.วิ.พ.มาตรา ๑๔๕ และแม้จำเลยที่ ๒ จะมีได้เป็นคู่ความในคดีดังกล่าว แต่จำเลยที่ ๑ ในฐานะเจ้าของรวมใช้สิทธิความเป็นเจ้าของครอบไปถึงที่ดินพิพาททั้งหมดเพื่อต่อสู้บุคคลภายนอกตาม ป.พ.พ.มาตรา ๑๓๕๙ อันเป็นการใช้สิทธิฟ้องแทนจำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นเจ้าของรวมอีกคนหนึ่งด้วย ผลแห่งคดีย่อมผูกพันถึงจำเลยที่ ๒ เช่นกัน จำเลยที่ ๒ จึงไม่อาจโต้เถียงได้ว่าจำเลยที่ ๒ มีสิทธิครอบครองที่ดินพิพาท

การใช้สิทธิแห่งการเป็นเจ้าของรวมเพื่อฟ้องคดี คำพิพากษาศาลฎีกาผู้ฟ้องเจ้าของรวมทุกคน

ฎ.๒๙๑๑/๒๕๖๖ ผ. ใช้สิทธิแห่งการเป็นเจ้าของรวมในที่พิพาทกับ ม. เป็นโจทก์ที่ ๓ ฟ้องจังหวัดสงขลาเป็นจำเลย ต่อศาลชั้นต้นและต่อสู่คดีจนถึงศาลฎีกา เป็นกรณีเจ้าของรวมคนหนึ่งใช้สิทธิจัดการทรัพย์สินอันเกิดแต่กรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองไปถึงทรัพย์สินทั้งหมดเพื่อรักษาทรัพย์สินโดยเข้าต่อสู้กับบุคคลภายนอกตาม ป.พ.พ.มาตรา ๑๓๕๘ และ ๑๓๕๙ อันเป็นการฟ้องคดีแทน ม. ซึ่งเป็นเจ้าของรวมอีกคนหนึ่ง จังหวัดสงขลาให้การและนำสืบต่อสู้ว่า นายอำเภอเมืองสงขลาในขณะนั้นได้ประกาศให้ที่พิพาทเป็นที่สาธารณประโยชน์สำหรับประชาชนใช้เลี้ยงสัตว์เมื่อปี ๒๔๗๖ ต่อมาปี ๒๕๑๘ มี พ.ร.ฎ.เพิกถอนสภาพกลายเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่าอยู่ในความครอบครองดูแลของอธิบดีกรมที่ดิน โดย ผวจ.สงขลามีอำนาจควบคุมดูแล และที่สุดศาลฎีกาวินิจฉัยว่าที่พิพาทเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันมาตั้งแต่ปี ๒๔๗๖ ผลแห่งคำพิพากษาศาลฎีกาย่อมต้องผูกพัน ม. ซึ่งเป็นเจ้าของรวม โจทก์ทั้งสืบเจ็ดเป็นผู้รับโอนสิทธิครอบครองที่ดินอันเป็นส่วนหนึ่งของที่พิพาทในคดีดังกล่าวจาก ม. ต้องผูกพันตามข้อเท็จจริงที่ได้ความเป็นยุติตามคำพิพากษาศาลฎีกาด้วยตาม ป.วิ.พ.มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง กรณีต้องฟังข้อเท็จจริงว่าที่พิพาทอยู่ในเขตที่สาธารณประโยชน์ซึ่งประกาศเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๔๗๖ ให้เป็นที่หวงห้ามสำหรับประชาชนใช้เลี้ยงสัตว์อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ตาม ป.พ.พ.มาตรา ๑๓๐๔ (๒)

คำพิพากษาตามยอมผูกพันคู่ความ คู่ความจะโต้เถียงไม่ได้ หากไม่พอใจต้องใช้สิทธิอุทธรณ์ฎีกา จะขอให้ศาลเพิกถอนคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นๆ ไม่ได้ และศาลจะมีคำสั่งยกเลิกสัญญายอมและคำพิพากษตามยอมไม่ได้

ฎ.๒๔๑๔/๒๕๓๒ โจทก์จำเลยตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความและศาลพิพากษตามยอม ถ้าโจทก์เห็นว่าคำพิพากษาดังกล่าวไม่ถูกต้องอย่างไรก็ชอบที่จะอุทธรณ์ฎีกาให้ศาลสูงแก้ไขได้ตาม ป.วิ.พ.มาตรา ๑๓๘ โจทก์จะมายื่นฟ้องให้ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษาเพิกถอนคำพิพากษาของศาลชั้นต้นเองไม่ได้ เพราะคำพิพากษามีผลผูกพันคู่ความนับตั้งแต่วันที่ได้อ่านแล้ว

ฎ.๗๕๔๒/๒๕๖๒ ผู้ร้องและผู้คัดค้านตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความและศาลชั้นต้นพิพากษตามยอมแล้ว คำพิพากษตามยอมของศาลชั้นต้นย่อมผูกพันผู้ร้องและผู้คัดค้าน เมื่อคดีไม่มีการอุทธรณ์ฎีกาคำพิพากษตามยอมของศาลชั้นต้น การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกเลิกสัญญาประนีประนอมยอมความที่มีคำพิพากษตามยอมแล้วมีคำพิพากษาใหม่มิใช่การพิจารณาคดีใหม่ตามบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.พ. คำพิพากษตามยอมของศาลชั้นต้นจึงไม่อาจเปลี่ยนแปลง แก้ไข กลับหรืองดเสียได้ตามมาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง ศาลชั้นต้นไม่มีอำนาจยกเลิกสัญญาประนีประนอมยอมความและคำพิพากษตามยอมแล้วมีคำพิพากษาใหม่ตามมาตรา ๑๔๒ (๕)

ศาลพิพากษาตามยอมโดยมีบุคคลภายนอกเข้ามาทำสัญญายอม สัญญายอมผูกพันคู่สัญญาทุกฝ่าย แต่คำพิพากษาทตามยอมผูกพันเฉพาะคู่ความ เดิมศาลฎีกาวินิจฉัยว่าจะบังคับคดีแก่บุคคลภายนอกโดยอาศัยสัญญาประนีประนอมยอมความไม่ได้ ต้องฟ้องเป็นอีกคดีหนึ่งต่างหาก

ฎ.๑๑๘๐/๒๕๕๙ โจทก์ทั้งสอง จำเลยทั้งสอง ก. และ น. ทำสัญญาประนีประนอมยอมความต่อหน้าศาลและศาลพิพากษาทตามยอม สัญญาประนีประนอมยอมความจึงชอบด้วยกฎหมาย ผูกพันคู่สัญญาทุกฝ่ายในสัญญาประนีประนอมยอมความ ส่วนคำพิพากษาทตามยอมซึ่งพิพากษาให้คดีเสร็จเด็ดขาดตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ผูกพันเฉพาะคู่ความตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง ไม่ผูกพันบุคคลภายนอกซึ่งมิได้เป็นคู่ความ เว้นแต่ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔๒ (๑), ๒๔๕ และ ๒๗๔ และในข้อยกเว้นตามมาตรา ๑๔๕ วรรคสอง (๑) (๒) เมื่อ ก. ประพฤติผิดสัญญาประนีประนอมยอมความ โจทก์ทั้งสองไม่มีสิทธิขอบังคับคดีแก่ ก. โดยอาศัยสัญญาประนีประนอมและคำพิพากษาทตามยอมคดีนี้ แต่เป็นกรณีที่โจทก์ต้องไปว่ากล่าวเอาแก่ ก. เป็นคดีต่างหาก แม้ตามสัญญาประนีประนอมยอมความข้อ ๑๑ ระบุว่า หากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งผิดข้อตกลงในสัญญายอมข้อใดข้อหนึ่งให้บังคับคดีไปตามสัญญายอมนี้ได้ทันที โดยให้ถือเอาคำพิพากษาทตามยอมของศาลเป็นการแสดงเจตนา พร้อมให้ชำระเงิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท แก่คู่ความอีกฝ่ายด้วย ก็มีความหมายเพียงว่าถ้าคู่สัญญาคนใดในสัญญาประนีประนอมยอมความผิดสัญญาข้อใด ก็ให้บังคับคดีเอาแก่คู่สัญญานั้นตามสัญญาแต่ละข้อเท่านั้น เพราะในสัญญาประนีประนอมยอมความฉบับดังกล่าวมิได้มีข้อตกลงให้โจทก์ทั้งสองกับ ก. ต้องรับผิดชอบร่วมกันในการชำระหนี้แก่จำเลยทั้งสอง โจทก์ทั้งสองจึงมิได้ประพฤติผิดสัญญาประนีประนอมยอมความ จำเลยทั้งสองจึงไม่มีสิทธิยื่นคำขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีเอาแก่โจทก์ทั้งสอง

ต่อมาศาลฎีกาวินิจฉัยว่าสามารถบังคับในคดีเดิมได้ โดยถือว่าอยู่ในฐานะเป็นบุคคลที่ศาลมีคำพิพากษาให้ชำระหนี้หรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๗๔ (ที่แก้ไขใหม่) โจทก์มีสิทธิขอให้บังคับคดีบุคคลภายนอกได้

ฎ.๒๔๕๖/๒๕๖๕ แม้ ท. จะเป็นบุคคลภายนอกมิใช่ผู้ถูกฟ้องคดีตั้งแต่แรกและไม่ได้เข้ามาเป็นคู่ความในคดีด้วยการร้องสอด จึงมิใช่คู่ความตาม ป.วิ.พ.มาตรา ๑ (๑๑) และมาตรา ๑๔๕ จะบัญญัติให้คำพิพากษาผูกพันคู่ความในกระบวนการพิจารณาของศาลไม่ผูกพันบุคคลภายนอกก็ตาม แต่การที่ ท. ซึ่งเป็นบุคคลภายนอก สมครใจเข้าร่วมกับจำเลยทั้งสองตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับโจทก์ในศาล โดยมีข้อตกลงให้ฝ่ายโจทก์และฝ่ายจำเลยทั้งสองกับ ท. ต่างมีหน้าที่ปฏิบัติการชำระหนี้ต่อกันและกัน ซึ่งสัญญาประนีประนอมยอมความในแต่ละข้อได้แยกส่วนของจำเลยทั้งสองและ ท. ที่จะต้องปฏิบัติต่อโจทก์และที่โจทก์จะต้องปฏิบัติต่อจำเลยทั้งสองและ ท. ไว้อย่างชัดเจนสามารถแยกปฏิบัติต่อกันได้ หากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งผิดข้อตกลงหรือผิดสัญญาประนีประนอมยอมความข้อหนึ่งข้อใดก็ได้กำหนดวิธีการบังคับคดีไว้ด้วย แสดงให้เห็นว่าคู่ความและ ท. มุ่งประสงค์ที่จะยุติคดีเพื่อระงับข้อพิพาทที่มีอยู่โดยต่างตกลงที่จะปฏิบัติตามสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวในแต่ละข้อ มาตรา ๒๗๔ วรรคหนึ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.วิ.พ. (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๕ ก.ย.๒๕๖๐ เมื่อคดีนี้โจทก์ยื่นคำขอออกหมายบังคับคดีวันที่ ๙ ก.ย.๒๕๖๒ ภายหลังจากที่บทบัญญัติมาตรา ๒๗๔ ที่แก้ไขใหม่และมีผลบังคับใช้บังคับแล้ว การบังคับคดีของโจทก์จึงตกอยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๒๗๔ วรรคหนึ่ง สัญญาประนีประนอมยอมความและคำพิพากษายอมดังกล่าวจึงมีผลผูกพัน ท. บุคคลภายนอก ในฐานะเป็นบุคคลที่ศาลมีคำพิพากษาให้ชำระหนี้หรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาให้ต้องปฏิบัติตาม เมื่อ ท. ไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษายอม โจทก์จึงมีสิทธิขอให้บังคับคดี ท. ได้ตาม มาตรา ๒๗๔ วรรคหนึ่ง ที่แก้ไขใหม่

ฎ.๓๗๘๗/๒๕๖๔ โจทก์ยื่นคำขอออกหมายบังคับคดีภายหลังจาก ป.วิ.พ.มาตรา ๒๗๔ ที่แก้ไขเพิ่มเติมตาม พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.วิ.พ. (ฉบับที่๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๐ ใช้บังคับ การบังคับคดีของโจทก์จึงตกอยู่ภายใต้บังคับของมาตรา ๒๗๔ วรรคหนึ่ง ที่แก้ไขใหม่ ส. เป็นบุคคลภายนอกมิใช่คู่ความในคดีที่ถูกฟ้องแต่แรก แต่ ส. ยินยอมเข้ามาในคดีโดยตกลงยอมรับผิดตามสัญญาประนีประนอมยอมความอย่างลูกหนี้ร่วมและได้ลงลายมือชื่อผูกพันตนว่าจะชำระหนี้แก่โจทก์ในสัญญาประนีประนอมยอมความซึ่งศาลชั้นต้นได้พิพากษาตามยอมแล้วด้วยสัญญาประนีประนอมยอมความและคำพิพากษาตามยอมดังกล่าวจึงมีผลผูกพัน ส. ในฐานะเป็นบุคคลที่ศาลมีคำพิพากษาให้ชำระหนี้หรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาให้ต้องปฏิบัติตาม เมื่อ ส. ไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาตามยอม โจทก์มีสิทธิขอให้บังคับคดี ส. ได้ตามมาตรา ๒๗๔ วรรคหนึ่ง ที่แก้ไขใหม่

ทนายทหลายคนมีสิทธิรับมรดก ทนายทคนหนึ่งถูกฟ้องและทำสัญญาประนีประนอมยอมความคงผูกพันเฉพาะทนายทนั้น
ไม่มีผลผูกพันทนายทอื่น

ฎ.๒๒๐๘/๒๕๒๖ โจทก์ฟ้องจำเลยในฐานะส่วนตัวและทนายทผู้รับมรดกของ ก. ขอให้พิพากษาว่าที่พิพาท ๒ แปลง
เป็นของโจทก์มีสิทธิครอบครอง เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าที่พิพาททั้ง ๒ แปลง มีบุคคลอื่นซึ่งเป็นทนายทผู้รับมรดกของ ก. มี
สิทธิครอบครองรวมอยู่ด้วย การที่จำเลยตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับโจทก์ยอมรับว่าที่พิพาททั้ง ๒ แปลงเป็น
ของโจทก์ ยินยอมเปลี่ยนแปลงชื่อทางทะเบียนในเอกสารสิทธิให้โจทก์ จึงถือไม่ได้ว่าเป็นการที่เจ้าของรวมคนหนึ่งใช้สิทธิอัน
เกิดแต่กรรมสิทธิ์ครอบไปถึงทรัพย์สินทั้งหมดเพื่อต่อสู้อุ้บุคคลภายนอกตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๓๕๙ และการที่ศาลชั้นต้น
พิพากษาเสร็จเด็ดขาดไปตามสัญญาประนีประนอมยอมความก็มีใช้คำพิพากษาที่วินิจฉัยถึงกรรมสิทธิ์ของที่พิพาทอันจะมีผล
ใช้ยันทนายทของ ก. ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกได้ คำพิพากษตามยอมมีผลผูกพันเฉพาะจำเลยซึ่งเป็นคู่ความตาม ป.วิ.พ.
มาตรา ๑๔๕ วรรคแรกเท่านั้น

คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลผูกพันคู่ความ แม้จะเป็นคู่ความฝ่ายเดียวกัน

ฎ.๓๙๕๔/๒๕๓๖ คดีก่อนผู้ถูกทำละเมิดฟ้องโจทก์และจำเลยทั้งสองเป็นจำเลย ศาลวินิจฉัยว่าจำเลยทั้งสองกระทำละเมิดและ

พิพากษาให้ร่วมกันรับผิดชอบชำระค่าเสียหาย คดีถึงที่สุด แม้โจทก์กับจำเลยที่ ๑ คดีนี้จะเป็นจำเลยด้วยกันก็ตาม ก็ต้องถือว่าโจทก์และ

จำเลยที่ ๑ เป็นคู่ความในกระบวนการพิจารณาของศาลในคดีก่อนด้วย คำพิพากษาในคดีก่อนจึงมีผลผูกพันโจทก์และจำเลยที่ ๑ คดีนี้

ด้วยตาม ป.วิ.พ.มาตรา ๑๔๕ วรรคแรก ข้อเท็จจริงจึงต้องฟังว่าจำเลยที่ ๑ กระทำละเมิด

ฎ.๔๒๖๖/๒๕๕๐ โจทก์กับจำเลยที่ ๑ ต่างเป็นจำเลยด้วยกันในคดีก่อน ต้องถือว่าโจทก์และจำเลยที่ ๑ เป็นคู่ความในกระบวนการ

พิจารณาของศาลในคดีก่อน คำพิพากษาฎีกาในคดีก่อนจึงมีผลผูกพันโจทก์และจำเลยที่ ๑ ตาม ป.วิ.พ.มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง

ฎ.๒๒๓๘/๒๕๓๓ คดีก่อนบุคคลภายนอกฟ้องโจทก์ซึ่งเป็นนายจ้างและจำเลยซึ่งเป็นลูกจ้างให้ร่วมกันรับผิดชอบในมูล

ละเมิดที่จำเลยได้ขับรถชนคนในทางการที่จ้างโดยประมาทชนรถที่ ส. ขับเป็นเหตุให้ ส. ถึงแก่ความตาย ศาลมีคำพิพากษาถึง

ที่สุดทั้งคดีอาญาและคดีแพ่งว่าจำเลยมิได้ประมาท ส่วนคดีนี้โจทก์ฟ้องจำเลยว่าขับรถโดยประมาทชนกับรถ ส. เป็นเหตุ

ให้โจทก์ซึ่งเป็นนายจ้างต้องชดใช้ค่าเสียหายแทนจำเลยซึ่งเป็นลูกจ้างไปก่อน ขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าเสียหายคืน

โจทก์ ดังนี้ ประเด็นข้อพิพาทในคดีนี้จึงมีว่าจำเลยเป็นฝ่ายขับรถชนโดยประมาทหรือไม่เช่นเดียวกับคดีก่อน **แม้คดีก่อน**

โจทก์กับจำเลยในคดีนี้ต่างเป็นจำเลยด้วยกันก็ตามก็ต้องถือว่าโจทก์เป็นคู่ความในกระบวนการพิจารณาของศาลในคดี

ดังกล่าวด้วย คำพิพากษาในคดีนั้นจึงผูกพันโจทก์ในคดีนี้ด้วย